

2023-11-22

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2023-00160, M 2023-

Kontrollplan enligt livsmedelslagstiftningen 2024

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar förslag till kontrollplan enligt livsmedelslagstiftningen 2024, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 13 november 2023.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagstiftningen ska myndigheter som ansvarar för livsmedelskontroll varje år fastställa en kontrollplan. Det har utifrån särskilda kriterier upprättats ett förslag till kontrollplan för år 2024 som framgår av bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Kontrollplanen omfattar de arbetsuppgifter lagen kräver, bemanning, inriktning, prioriteringar samt beskrivning av hur livsmedelskontrollen följs upp och utvärderas. Under 2024 kommer 4,5 årsarbetskrafter fördelat på 6 inspektörer att arbeta med livsmedelskontroll.

Ärendet

Livsmedelskontroll regleras av lagstiftning

Enligt livsmedelslagstiftningen ska myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll ha en femårig plan för hur kontrollarbetet ska bedrivas och varje år ska kontrollplanen fastställas. Kontrollplanen ska vara riskbaserad och omfatta de arbetsuppgifter lagstiftningen kräver, bemanning för kontrollen, inriktningen på verksamheten samt eventuella prioriteringar. Det ska även finnas en beskrivning av hur planen följs upp samt hur verksamheten ska utvärderas. Det är Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) som fastställer och beslutar om innehållet i kontrollplanen.

Enligt lagstiftningen ska livsmedelskontrollen vara riskbaserad, ändamålsenlig, likvärdig, rättssäker och ha effekt. Det är ett ständigt pågående arbete med att få samsyn mellan livsmedelsinspektörerna för att minska risken att olika bedömning ges. Effekten av tillsynen mäts genom att genomföra samma projekt på samma verksamheter flera år i rad för att på så sätt kunna mäta och jämföra resultatet. Under flera år kontrollerades dricksvattnets kvalitet genom provtagning hos utvalda restauranger med bardispensers eller vattentapp. Där kunde man se att resultatet av tillsynen gav effekt då kvalitén på

dricksvattnet blev bättre år efter år. Sedan något år tillbaka mäts effekten på kontrollen genom ett projekt där frityroljans kvalitet kontrolleras hos restauranger/pizzerior/grillar. Där ser vi också en förbättring av frityroljans kvalitet hos de verksamheter där tillsyn gjorts.

Målet med den offentliga livsmedelskontrollen är att konsumenterna ska få säkra livsmedel och inte blir lurade eller vilseledas. Verksamheterna och konsumenterna ska ha tilltro till kontrollen och uppleva den som meningsfull. Verksamhetsutövarna informeras även om hur de kan påverka sin kontrollfrekvens. En god egenkontroll med goda rutiner för att upprätthålla en hög livsmedelssäkerhet minskar riskerna och avvikelser vid tillsyn. God efterlevnad, det vill säga om alla kontrollområden är utan avvikelse kan kontrollfrekvensen sänkas.

Livsmedelskontrollerna är i de flesta fall oanmälda och kan ske genom inspektion, revision och provtagning. En kontroll kan även vara anmäld eller ske digitalt. Vid kontrollerna kontrolleras till exempel rengöring, hygien, temperatur, utbildning, underhåll, märkning och spårbarhet. Information till kund som till exempel märkning på menyer samt etiketter är en kontroll som har ökat de senaste åren såsom även livsmedelsfusk.

Livsmedelskontroll ska enligt lag vara avgiftsfinansierad och grundprincipen är att den ska ha full kostnadstäckning. Avgifter kan inte tas ut för rådgivning och service till allmänheten som därför finansieras av miljö- och stadsbyggnadsnämnden som ger beviljade medel på 1 570 000 kr år 2024.

Tid avsatt för livsmedelskontrollen

I Nacka finns cirka 635 registrerade livsmedelsanläggningar som miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för. För år 2024 avsätts 5300 timmar (4,5 årsarbetskrafter) fördelat på 6 personer. I tabell 1 nedan visar förändring i tid för livsmedelskontroll i Nacka de senaste tre åren.

Tabell 1. Tid för planerad och utförd livsmedelskontroll 2021-2023, prognos för 2024

	2021	2022	2023	2024
Årsarbetskraft	5,4	5,2	5,5	4,5
Planerad tid i kontrollplan	6500h	6200h	6600h	5300h
Utfall årsarbetskraft	5,5	5,6	5	-
Utförd kontrolltid	6600h	6670h**	6000h*	-

** Mer tid har lagts på planerad tid istället för OH *Beräknat antal timmar

Som framgår av tabell 1 har antalet planerade timmar för livsmedelskontroll varierat mellan år 2021 och 2023. Resursbortfall ett år leder till att kontrollen behöver förstärkas året efter genom exempelvis vikarier.

Över tid ska livsmedelsanläggningar kontrolleras i relation till den kontrollfrekvens de är riskklassade för enligt den nya riskklassningsmodellen för 2024 som Livsmedelsverket har tagit fram. Varje månad följs antalet utförda kontroller, delegationsbeslut och nyregistreringar samt klagomålsärenden upp. Under 2024 är det avsatt färre årsarbetskrafter, detta på grund av osäkerheten kring den nya riskklassningsmodellen som vid preliminära beräkningar kan ge cirka 25 procent i minskade intäkter. Beroende på hur den nya riskklassningen där verksamheter i sista led (restauranger, skolor, förskolor med flera, de branscher som Nacka kommun har flest av) får minskad kontroll kommer troligtvis den händelsestyrda (uppföljande kontroller) att öka. Det kan betyda att under kommande år kommer livsmedelskontrollen att behöva stärkas upp med ytterligare resurser igen för att kunna möta kravet på kontrollen som ska utföras av kontrollmyndigheten inom en femårsperiod.

Kvalitetsarbete medför högt nöjdhetsindex

Miljötillsynsenheten har ett system för kvalitetsarbete och arbetar med ständiga förbättringar för att säkerställa rättssäkerhet, hög kvalitet och effektivitet inom enhetens verksamhetsområde. Enkätundersökningar utförs regelbundet för att få synpunkter från livsmedelsanläggningar som varit i kontakt med myndigheten i anmälningsärenden, klagomålsärenden och vid kontroll. År 2023 har livsmedelskontrollen ett högt nöjdhetsindex med en prognos på 84 (november 2023). Målet för 2024 är 80.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 22 november 2023

Bilaga 1. Förslag till kontrollplan enligt livsmedelslagstiftningen 2024

Charlotte Persson
Tf Miljöchef
Miljötillsynsenheten

Emma Rosengren
Gruppchef LivsAlkT
Miljötillsynsenheten